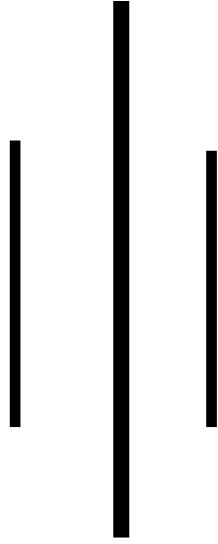

दार्मा गाउँपालिकाको एघारौँ गाउँसभामा
उपाध्यक्ष श्री जुना मल्ल चन्दज्यूद्वारा प्रस्तुत
आर्थिक बर्ष २०७९/८० को
बजेट

दार्मा गाउँपालिका, सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

सभाका अध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू ।

१. गाउँपालिकाको यस सम्मानित गाउँसभा समक्ष गाउँपालिकाको मार्गदर्शक सिद्धान्तको रूपमा रहेको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को समग्र नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वायनको दस्तावेजको रूपमा यो बजेट प्रस्तुत गरिरहदा अत्यन्तै गर्वको महसूस गरेको छु ।
२. नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम दार्मा गाउँपालिकाको यस गाउँसभामा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु । प्रस्तुत बजेटले उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, पूर्वाधार विकास, तथा सुशासन प्रवर्द्धनमा अहम भूमिका खेल्ने अपेक्षा राखेको छु ।
३. यस महत्वपूर्ण अवसरमा संघीय शासन प्रणाली आत्मसाथ गर्दै राष्ट्रियता, स्वाधिनता, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धिको लागि भएका जनआन्दोलन, जनयुद्ध र विभिन्न आन्दोलनहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात महान शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पन गर्दछु । यस क्रममा घाइते तथा अपाङ्ग भएका व्यक्तिको स्वास्थ्य लाभको कामना सहित आन्दोलनमा सहभागी भई योगदान गर्नुहुने सम्पूर्ण योद्धाहरूको स्मरण गर्दै सबैमा उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
४. संवत् २०७९ साल बैसाख ३० गते स्थानीय तहको दास्रो कार्यकालको लागि निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । दार्मा गाउँपालिकामा नवनिर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको सुभकामना दिन चाहान्छु । यस निर्वाचनलाई स्वच्छ, निष्पक्ष र स्वतन्त्र रूपले सम्पन्न गर्न योगदान गर्नुहुने आम नागरिक, राजनीतिक दल, निर्वाचन आयोग, सुरक्षा निकाय र राष्ट्रसेवक लगायत सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

५. दार्माको कठिन भूगोल, सीमित स्रोत साधन, प्राकृतिक स्रोतको न्युन उपयोग, न्युन आन्तरिक राजस्व परिचालन तथा दक्ष प्राविधिक जनशक्तिको अभावमा उपलब्ध स्रोतको प्रभावकारी उपयोग हुन सकेको छैन । सिमित स्रोतसाधनको महत्तम उपयोग गरी दार्माको बेरोजगारी, विपन्नता, न्युन उत्पादन लगायतका मुलभूत समस्याहरूको सार्थक समाधान गर्ने दिशामा बजेट केन्द्रित गरेको छु ।
६. आगामी बर्षको बजेट तयार पार्दा "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को राष्ट्रिय अकाङ्क्षा, कर्णाली प्रदेश सरकारको "समृद्ध कर्णाली : सुखारी कर्णालीबासी" को दिर्घकालीन सोच, नेपालको संविधान, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट जारी ऐन, दिगो बिकासका लक्ष्यहरू कानून तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, गाउँपालिकाको अर्थ विधेयक २०७९, विनियोजन विधेयक २०७९, दार्मा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम २०७९/०८०, विषयगत समितिका सुझावहरू, विज्ञका सुझावहरू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरूले दिनुभएका सुझावहरू, संचारकर्मी, नागरिक समाज, विभिन्न राजनीतिक दलहरू, विभिन्न संघसंस्था एवं सरोकारवालाको सुझाव र दार्माबासी दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरूबाट प्राप्त सुझाबलाई समेत आधार लिएको छु ।

सभाका अध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू ।

अब म गत आर्थिक बर्षका केही तथ्याङ्क सहित चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमको समिक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

७. चालु आ.व. २०७८/०७९ को लागि कुल अनुमानित आय रु. ५० करोड ४६ लाख ९४ हजार र व्यय तर्फ रु. ५० करोड ४६ लाख ९४ हजार अनुमान गरिएको थियो । अनुमानित आयमा २०७९ आषाढ पहिलो हप्तासम्म

गाउँपालिकाले आन्तरिक आम्दानी रु.२३ लाख ८५ हजार ८०५ (घरजग्गा रजिष्ट्रेसन) सहित प्राप्त भएको छ।

८. व्यय तर्फ चालु शिर्षकमा रु. ३३ करोड ८२ लाख ८७ हजार ७८६ विनियोजन भएकोमा २०७८ को अषाढ पहिलो हप्तासम्म रु. १८ करोड ५० लाख ८७ हजार ३४० अर्थात् ५४ दशमलव ७१ प्रतिशत र पुजिगत तर्फ रु. १६ करोड ६४ लाख ६ हजार विनियोजन भएकोमा २०७८ को अषाढ पहिलो हप्तासम्म रु. ७ करोड ५० लाख २८ हजार अर्थात् ४५ दशमलव ०८ प्रतिशत गरी कुल जम्मा रु. २६ करोड १ लाख २३ हजार अर्थात् ५१ दशमलव ५४ प्रतिशत खर्च भएको छ । गत आ.व. यहि समयमा कुल जम्मा खर्च ५३ दशमलव ७२ प्रतिशत रहेको थियो ।
९. २०७९ आषाढ मसान्तसम्म संसोधित अनुमान आम्दानी तर्फ रु. ४५ करोड ४७ लाख २१ हजार रहने अनुमान गरिएको छ । खर्चतर्फ चालुखर्च करिब रु. २७ करोड ६ लाख ३० हजार र पुजिगत तर्फ रु. ११ करोड ६४ लाख ६ हजार तथा संघीय र प्रदेश सरकारको अनुदान रु. ३ करोड ५० लाख फ्रिज जाने अनुमान गरिएको छ ।

सभाका अध्यक्षज्यू,

सभाका सदस्यज्यूहरु ।

अब म आगामि वर्ष २०७९/०८० को बजेटका अदेश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु । बजेटका उदेश्यहरु निम्नअनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

- (क) दार्मा गाउँपालिकामा उत्पादन वृद्धि गर्दै गाउँमै रोजगारी सिर्जना गर्ने ।
(ख) कृषि क्षेत्रको उत्पादन, बजारीकरण गरी कृषकको आयस्तर सुधार गर्ने ।
(ग) प्रभावकारी सेवा प्रवाह मार्फत सुशासन र मितव्ययीता कायम गर्ने ।

- (घ) आर्थिक, भौतिक, सामाजिक र वातावरणीय क्षेत्रको दिगो पूर्वाधार विकास मार्फत समुन्नत र सुदृढ गाउँपालिका बनाई राष्ट्रको विकासमा टेवा पुर्याउने ।
- (ङ) उपलब्ध स्रोत साधन, श्रम शक्ति, पुँजी र प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी रोजगारी सिर्जना र गरिबि निवारण गर्ने ।
- (च) विकास साझेदारसँगको निरन्तर सहकार्य मार्फत रोजगारीको अबसर सिर्जना गर्ने
१०. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु निम्नअनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. कृषि तथा पशु विकास
२. सहकारी तथा रोजगारी प्रवर्द्धन
३. उद्यम विकास
४. शिक्षा युवा तथा खेलकुद विकास
५. स्वास्थ्य सेवा
६. लैङ्गिक समानता, महिला शसक्तिकरण र सामाजिक समावेशिकरण
७. पूर्वाधार विकास
८. सूचना प्रविधि र डिजिटल प्रयोग
९. पर्यटन तथा उद्योग वाणिज्य
१०. वन वातावरण र विपद व्यवस्थापन
११. कर्मचारी प्रशासन र जनशक्ति विकास
११. बजेटले राखेका उद्देश्य एवं प्राथमिकता कार्यान्वायन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य स्थानीय तहहरु, निजी तथा सहकारी क्षेत्रसँग समन्वय एवं साझेदारी गरिने छ । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमलाई बजेटका प्राथमिकता तथा उद्देश्यसँग तादाम्यता कायम गर्ने अधिकतम प्रयास गरिएको छ ।

सभाका अध्यक्ष एवं

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू ।

अब म आगामि आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को कुल आय र व्ययको अनुमानित विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

१२. नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वायनका लागि आ.व. २०७९/८० को कुल व्यय रु. ४८ करोड ९४ लाख ३० हजार ६०० रहेको छ । यसका लागि आन्तरिक आय रु. ७० लाख १३ हजार ६०० (घरजग्गा रजिष्ट्रेसन तथा खानि जन्य खनिज पदार्थको बाँडफाँडबाट प्राप्त आय समेत), अन्तरसरकारी वित्तिय हस्तान्तरणबाट रु. ३५ करोड ५५ लाख ८१ हजार , केन्द्र तथा प्रदेश सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट रु. ८ करोड १८ लाख ३६ हजार , अघिल्लो वर्षको बैक मौज्दातबाट रु. ४ करोड ५० लाख , प्राप्त हुने प्रक्षेपन गरिएको छ ।

१३. अन्तरसरकारी अख्तियारीबाट प्राप्त हुने अनुमानित रु. १० करोड ५० लाख अन्तरसरकारी अख्तियारी शिर्षकबाटै खर्च तथा लेखांकनको व्यवस्था गरिने छ ।

अब म क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

अधुरा योजनाहरूको निरन्तरता

१४. भुक्तानी बाँकी रहेको दार्माखोला लिफ्ट खानेपानी योजनाको लागि रु. १८ लाख, स्वमसेवक शिक्षकको तलव भुक्तानी बाँकी रु. ८२ लाख समेत गरी एकमुस्ट रु. १ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

वडा कार्यालयबाट छनौट हुने योजनाहरू

१५. वडाहरुको समानुपातिक विकासका गर्न वडा कार्यालयबाटै छनौटहुने योजनाहरुको लागि प्रत्येक वडामा रु. ४० लाखका दरले जम्मा रु. २ करोड ४० लाख एकमुष्ट विनियोजन गरिएको छ ।

आर्थिक विकास

कृषि तथा पशु विकास

१६. विभिन्न विकास साझेदारसँगको साझेदारीमा चिस्यान घर (Cold Store) निर्माण गर्नको लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१७. कृषकलाई दुधमा अनुदान दिने नीतिलाई निरन्तरता दिदै यस बर्ष प्रतिलिटर दुधमा रु २.५० रुपैया अनुदान दिनको लागि रु. ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१८. कृषि बजार प्रवर्द्धनका लागि सहजकर्ता परिचालन गर्न रु. ३ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
१९. आकस्मित बाली संरक्षण कार्यक्रमको लागि रु. ४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२०. कृषक परिचयपत्र वितरण कार्यक्रमका लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२१. कृषक समुह सहकारी परिचालन तथा कृषकलाई पोष्ट हार्भेष्ट सामाग्री वितरण कार्यक्रमको लागि लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।
२२. दार्मा १ मा सुन्तला जातको फलफुल पकेट स्थापनाको लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२३. हिउदे तथा बर्षे फलफुल बगैचा स्थापनाको लागि रु. ५ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२४. विक्रि परिमाणमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रमको लागि रु. २ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२५. पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय सल्यानसँगको साझेदारीमा एक स्थानीय तह एक पशुसेवा उत्पादन कार्यक्रम संचालनको लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२६. सुत्केरी गाईभैसी पशु आहार कार्यक्रमको लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२७. हिउदे बर्षे घाँस/विरुवा वितरण कार्यक्रमको लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२८. पशुपंक्षि उपचार-औषधि तथा औषधिजन्य सामाग्री खरिद र ढुवानीको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सहकारी तथा रोजगारी प्रवर्द्धन

२९. फाईबर झोला बनाउने उद्योग, गार्मेन्ट उद्योग तथा ड्रिङ्किङ वाटर उद्योग, आरण अद्योग तथा मसला उद्योग संचालनको लागि अनुदान दिन एकमुष्ट रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३०. रोजगारीकोसामाग्री व्यवस्थापन तथा प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रमका लागि लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक विकास

शिक्षा विकास

३१. स्वमसेवक शिक्षक अनुदान कार्यक्रमको लागि रु. १ करोड ५९ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३२. बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीलाई दिईदैं आएको अनुदान लाई निरन्तरता दिईएको छ । यसको लागि ५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३३. दार्मा गाउँपालिकामा शिक्षा सम्मेलन तथा युवा प्रशिक्षण तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमको लागी २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३४. शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारी भ्रमण तथा नमुना विद्यालय अवलोकन कार्यक्रमको लागि रु. ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३५. शहिद परिवार तथा दलित बालबालिका छात्रवृत्तिको लागि रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३६. पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमको लागी एकमुष्ट रु . ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३७. अनाथ बालबालिकासँग अध्यक्ष कार्यक्रमको लागी रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३८. सामुदायिक विद्यालयका इन्टरनेट र अनलाईन हाजिरी जडान गर्न रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३९. राष्ट्रपति रनिडशिल्ड , शहिद स्मृतीकप प्रतियोगिता संचालन, बाहिरी पालिका र जिल्लामा खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागि हुन र खेल सामाग्री व्यवस्थापनको लागि एकमुष्ट रकम रु. ८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

४०. आवधिक परिक्षा संचालन तथा विभिन्न बुलेटिन, क्यालेण्डर, शिक्षा योजना, विद्यार्थी मुल्यांकन सामाग्री छपाई तथा निर्माणको लागि एकमुष्ट रकम रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
४१. Room TO Read को लागि साझेदारीको लागि रु १२ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४२. दोस्रो शिक्षक (Second Teacher) कार्यक्रम तथा शिक्षकको क्षमता विकासको लागि रु १ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४३. शिक्षा समिति , प्रअ बैठक व्यवस्थापनको लागि रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४४. नमुना विद्यालय निर्माण तथा जनज्योति मा वि मा गणित प्रयोगशाला निर्माणको लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४५. बालकल्यान मा वि भुवनटाकुरीको फिल्ड निर्माणको लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४६. गोठिवन कृषि प्राविधिकको व्यवस्थापनको लागि अनुदान दिन रु ७ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४७. राष्ट्रिय मा वि दार्माकोटमा विद्यालय व्यवस्थापन अनुदानको लागि रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४८. पुखात स्कूलमा फर्निचर व्यवस्थापनको लागि रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४९. दार्मा ३ फारुलाचौरमा कभर्डहल निर्माण गर्न रु. १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५०. दार्मा गाउँपालिकामा खेलकुद विकास समिति गठन तथा परिचालनको लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

स्वास्थ्य सेवा

५१. स्वास्थ्यसंस्थाहरूमा विद्यमान ल्याबहरूलाई एकिकृत गरी एउटा स्तरीय ल्याब सेवा संचालन गर्न रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५२. ढाकाडम स्वास्थ्यचौकी, विभिन्न प्रसुतिकेन्द्रहरूमा ल्याब असिस्टेन्ट र नर्सिङस्टाफहरूको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५३. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्तरगत निशुल्क रूपमा औषधि वितरणको लागि २० लाख आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५४. स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागि स्ट्रेचर खरिद गर्न रु. २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५५. स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रतिवेदन , पालिका प्रतिवेदन , विभिन्न तालिम संचालन, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा मसलन्द , बर्थिङ सेन्टरमा कार्यरत नर्सिङस्टाफहरूको आवास तथा प्रोत्साहन भत्ता व्यवस्थापन , स्वास्थ्य संस्थाहरूको सामाजिक लेखा परिक्षण, पुनर्ताजकी तालिम तथा सामाग्री व्यवस्थापन , सेवा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५६. प्रसुतिकेन्द्रहरूका लागि वेवि वार्मर व्यवस्थापन गर्न रु २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५७. योग र ध्यान प्रवर्द्धन तथा योगा कक्षा संचालनको लागि १ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५८. गर्भवती महिलालाई निशुल्क भिडियो एक्सरे सेवा , गर्भवती र सुत्केरीको लागि निशुल्क पोषणझोला, सबै गर्भवतीको घरघरमा झण्डा हातहातमा अण्डा कार्यक्रम कार्यान्वायनको लागि रु ५ लाख बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।
५९. बृद्धवृद्धा , दिर्घरोगी तथा नियमित औषधि सेवन गर्नेको लागि औषधि उपलब्ध गराउन रु २ लाख बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

६०. दुबै मृगौला फेल भएका, नियमित डायलाइसिस गर्नुपर्ने विरामी, क्यान्सर रागी तथा मेरुदण्ड पक्षघात भएका विरामीहरूको लागि मासिक ५ हजार रुपैया उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६१. स्वास्थ्य स्वमसेविकाहरूको सम्मानजनक विदाई कार्यक्रमको लागि रु ३ लाख विनियोजन गरिएको हो ।
६२. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि रु १ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६३. मानसिक रोगीहरूका लागि सचेतना कार्यक्रम रु १ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशिकरण

६४. हिंसा पिडित विपन्न वर्गका महिलाका र श्रीमान वेपत्ता भएका महिलाका तथा एकल पुरुषका लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६५. दलित तथा विपन्न वर्गका विद्यार्थिका लागि लोकसेवा तयारी कक्षा संचालनको लागि रु. ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६६. बालबिवाह मुक्त गाउँपालिका , छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका घोषणाको लागि रु लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६७. विभिन्न सभा सम्मेलन तथा दिवसीय कार्यक्रमको लागि रु १ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६८. गरिब, अतिविपन्न तथा रोजगारीको कुनै अवसर नभएका मानिसको जिविकोपार्जनको लागि सहायता उपलब्ध गराउन ४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६९. जनयुद्धका घाइते तथा अपाङ्गको लागि जिविकोपार्जन कार्यक्रमको लागि २ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७०. शहिद परिवार सम्मान, जेष्ठ नागरिक सम्मान, दलित समुदाय आयआर्जन कार्यक्रम, जनजाती विशेष कार्यक्रमको लागि ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७१. कला साहित्य प्रवर्द्धन, श्रष्टा सम्मेलन तथा सम्मान र अभिनन्दन कार्यक्रमको लागि एकमुष्ट रु ७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

सडक यातायात तथा पुल निर्माण

७२. ठुला आयोजना संचालनको लागि वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन (EIA) वातावरणीय प्रभाव परिक्षण (IEE) र विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन प्रतिवेदन तयार (DPR) गरी दिगो तथा हरित विकास नीति कार्यान्वायन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७३. नियमित सडक मर्मत संभारको लागि ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७४. बाङ्गे-फारुला सडक खण्डको सेताढाँर फारुला सडक स्तरउन्नतीको लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७५. मौलेखाली दार्माकोट सडक स्तरउन्नतीको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७६. टिकेपातल रातामाटा सडक निर्माणको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७७. नेटापिपल डल्सिड सडक निर्माणको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

७८. भुवनटाकुरी भदालेखोला सडक स्तरउन्नतीको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७९. लाखुरीडाँडा नाउला गलात र भातमारे भुरुङखोला सडकको लागि एकमुष्ट रकम रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८०. किमटाकुरा बराचौर सडक निर्माणको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८१. दार्मा १को भदालेखोला, दार्मा २ को सिलिङ्गे, घोप्टेढुङ्गा सौररह, दार्मा ६ को मरुवा बरकाल्ने लगायतको क्षेत्रमा आर सि सि पुल निर्माण गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८२. दार्मा ३ को कालैखोलमा बसपार्क निर्माणको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८३. शहिद स्मृती रंगशाला निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

खानेपानी सिंचाई तथा सरसफाई

८४. खानेपानीको मुहान संरक्षण, लिफ्ट खानेपानी मर्मत र खानेपानीको मिटर जडानको लागि एकमुष्ट रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८५. झ्यारीवाड सिंचाईकुलो निर्माणको लागि रु ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८६. कन्जलुकेनी कमलपोखरी लिफ्ट खानेपानी खानेपानी क्रमागत रूपमा सम्पन्न गर्न रु ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८७. सिमखोला विष्टगाउँ काफलगौरा लिफ्ट खानेपानी क्रमागत रूपमा सम्पन्न गर्न रु ७ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

८८. कर्जेखोला लिफ्ट खानेपानी क्रमागतको लागी रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८९. भकानेमुल लिफ्ट खानेपानी क्रमागत निर्माणको लागी रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९०. साक्चाखोला सिलिङ्गे कालाढुङ्गा सिंचाइकुलो निर्माणको लागी रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९१. फारुलाचौर लिफ्ट खानेपानी निर्माणको लागी रेडक्रससँग साझेदारी गर्न रु १४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९२. नुवारा पक्की सिंचाइकुलो निर्माणको लागि रु ७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
९३. मछईनेघारी सिंचाइकुलो निर्माणको लागि ८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ
९४. स्यालागाउँ खानेपानीको मुहान संरक्षणको लागी रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९५. छिन्नेपाताल मैदान राष्ट्रिय मावि दार्माकोट खानेपानी निर्माणको लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

उर्जा तथा विद्युत

९६. दार्मा उज्यालो अभियान अन्तरगत सबैको घरघरमा विजुली पुर्याउन रु ६० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९७. विजुली मर्मत संभार तथा विद्युत मिटरमा अनुदान दिन र गरिव तथा विपन्नको न्युनतम विद्युत महशुल भुक्तानी गर्ने कार्यक्रमको लागि रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
९८. बजार क्षेत्रमा सडकवत्ति जडान गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

९९. विद्युत मर्मत संभार गर्नको लागि जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

भवन तथा आवास

१००. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन क्रमागत रूपमा सम्पन्न गर्न यस वर्ष रु ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१०१. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधारका विद्यालय भवनहरुलाई पूर्णता दिन एकमुष्ट रु १६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१०२. विभिन्न वडा कार्यालय, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्था लगायतका भवनहरुको मर्मतसंभार तथा रंगरोगन र लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१०३. वडा नं ५ को भवन निर्माण साझेदारी रु २२ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१०४. जनज्योति मा वि अधुरो भवन निर्माणको लागि रु २८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१०५. नमुना वस्ती विकास, जनता आवास, विपन्न आवास र खरको छानामुक्त घर कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सूचना संचार तथा डिजिटल प्रयोग

१०६. दार्मा गाउँपालिकाको फारुला बजार, सिलिङ्गी बजार र भदालेखोलामा फोनको समस्या समाधान गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१०७. गाउँपालिकाको वृत्तचित्र निर्माण, भिडियो डकुमेन्ट्री, निर्माणको लागि ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१०८.दार्मा सरकारका गतिविधिको प्रकाशन र प्रशारण गर्न , पत्रकारीता तालिम संचालन गर्न तथा रेडियो र अन्य संचारमाध्यामसँग सहकार्य कार्यक्रमको लागि रु ६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१०९.टेलीकम टावर सुरक्षाको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

समपुरक योजना कार्यान्वायन तथा अन्य संस्थासँगको सहकार्य

११०.विभिन्न समपुरक योजनाहरू कार्यान्वायन गर्नको लागि ३ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१११.जिल्ला कारागार सल्यानको व्यवस्थापन सहयोगको लागि रु ३ लाख हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

११२.लेखागाउँ महिला सामुदायिक भवन तथा झुलेली महिला सामुदायिक भवन निर्माण सहयोगको लागि ९ लाख विनियोजन भएको छ ।

११३.मठ मन्दिर, प्रतिक्षालय, पार्क तथा साझेदारीमा अन्य संरचना निर्माणका लागि रु ६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

वन वातावरण र विपद व्यवस्थापन

११४.विपदको लागि राहत तथा औषधिउपचारको लागि आर्थिक सहयोग प्रदान गर्न आवश्यक रकम व्यवस्था गरिएको छ ।

११५.नर्सरी व्यवसायमा सहयोग तथा एक विद्यालय एक बगैचा, विद्यार्थि वृक्षारोपन, खोलामा बाँस तथा तथा पाखोमा औलिसा कार्यक्रमको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

११६.गाउँपालिकामा गार्डेन व्यवस्थापनका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

११७.मालिका पर्यटन पूर्वाधारको विकास , विशेटाकुरामा बालउद्यान पार्क, दार्मा ३ को डउरीखोला , दार्मा ६ को चिप्लेमा पिकनिक स्पोर्ट बनाउन एकमुष्ट रु ४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

न्यायीक समिति र न्याय प्रशासन

११८.न्यायीक समितिका कामलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई न्यायमा सबैको सरल र सहज पहुँचको लागि न्यायिक सक्षमता प्रवर्द्धनका कार्यक्रम संचालनको लागि रु ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

११९.कानूनी परामर्श सेवा संचालनको लागि रु ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

क्षमता विकास र संस्थागत सुशासन

१२०.समृद्ध दार्मा निर्माणमा टेवा: मुस्कान सहितको सेवा कार्यक्रम अन्तरगत कार्यालयमा सुशासन प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२१.फारुला बजारमा फ्रि वाईफाई , वृद्धवृद्धाको लागि आरामदायी विश्रामकक्ष निर्माण र E-Governance प्रवर्द्धनको लागि एकमुष्ट रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१२२.विभिन्न सूचना प्रणाली र सफ्टवेयर संचालनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२३.उत्कृष्ट कर्मचारी , उत्कृष्ट शिक्षक घोषणा तथा सम्मान कार्यक्रम संचालनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२४.सम्पूर्ण करार कर्मचारीको तलब रु १ हजारले बढाउन , करार कर्मचारीलाई स्थायी कर्मचारी सरह सेवा सुविधा तथा अवसर सिर्जना गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

१२५.कर्मचारी र जनप्रतिनिधिको अनुभव आदानप्रदान तथा अवलोकण भ्रमणको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

संघ र प्रदेश सरकारका योजना कार्यान्वायन

संघीय सरकारका योजना कार्यान्वायन

शर्त अनुदान

१२६.लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तरगत रु ३० लाख २० हजार रकम विनियोजन भएको छ । यस अन्तरगत तोकिएको कार्यक्रममा बजेट कार्यान्वायन गरिने छ ।

१२७.राष्ट्रिय ग्रामिन तथा नविकरणीय उर्जा कार्यक्रम अन्तरगत रु १० लाख बजेट विनियोजन भयको छ ।

१२८.कृषि विकास कार्यक्रम अन्तरगत २८ लाख ९० हजार रकम विनियोजन भएको छ ।

१२९.पशु विकास कार्यक्रम अन्तरगत ८२ हजार ४ सय ३३ बजेट विनियोजन भएको छ ।

१३०.राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पंजिकरण विभाग बाट रु ९ लाख ५१ हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।

१३१. राष्ट्रिय खेलकुद परिषद बाट रु ३६ लाख विनियोजन भएको छ । यस अन्तरगत राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता र खेलकुद पूर्वाधार निर्माणमा बजेट खर्च हुनेछ ।
१३२. आवास व्यवस्था कार्यक्रम अन्तरगत २६ लाख २८ हजार बजेट विनियोजन भएको छ । यसअन्तरगत सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम कार्यान्वायन हुनेछ ।
१३३. शिक्षा विकास अन्तरगत १३ करोड ६२ लाख ३८ हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।
१३४. बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको लागि १६ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।
१३५. झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत विकास तर्फ रु ३९ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।
१३६. स्वास्थ्य सेवा अन्तरगत रु ३ करोड ६९ लाख १२ हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।
१३७. प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत रु २ करोड ६७ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।
१३८. युवा रोजगारीका लागि रूपान्तरण पहल परियोजनाको लागि ३८ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

समपुरक अनुदान

१३९. सिमाखोली-गोठिवन-भूर्तिबाड- लिगाचौर प्रसुतिगृह सडकको लागि रु २ करोड बजेट विनियोजन भएको छ ।

विशेष अनुदान

१४०. नवसर्वसाधारण मा.वि. रातामाटाको भवन निर्माणको लागि रु २ करोड बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४१. पोषणमैत्री दार्मा गाउँपालिका घोषणाको लागि रु ६० लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

प्रदेश अनुदान

शर्त तर्फ

१४२. दार्मा २ मानिका ढुङ्गा सिंचाई कुलो निर्माणको लागि रु १५ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४३. दार्मा ३ चैतेखोला सोताखेत भातमारे सिंचाईकुलो निर्माणको लागि रु १५ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४४. दार्मा ४ राँगा जुधाउने चौर सिंचाईकुलो निर्माणको लागि रु १५ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४५. दार्मा ५ त्रिवेणी सल्लेरीचौर सिंचाईकुलो निर्माणको लागि रु १५ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४६. दार्मा ६ मा रुपस्याथान सिंचाईकुलो निर्माणको लागि रु १५ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४७. दार्मा १ पैयाँडाँडा नालेखोला दार्माखोला ४ मिटर सडक निर्माणको लागि रु १५ लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१४८. दार्मा १ पुरानीकोट पार्क तथा खेल मैदान निर्माण मा रु १५ वजेट विनियोजन भएको छ ।

१४९. फारुला लेकगाउँ झ्यामबारी कृषिसडक निर्माण दार्मा ३ मा १५ लाख

१५०.सगरमाथा सल बुनाई उद्योग दार्मा ६ मा रु २० लाख बजेट विनियोजन भएको छ ।

१५१.स्वास्थ्य स्वमसेविकालाई प्रोत्साहन भत्ता , सामुदायिक स्वास्थ्य एकाइ संचालन व्यवस्थापन र मुख्यमन्त्रि रोजगार कार्यक्रममा खटिने कर्मचारीको प्रोत्साहन भत्ता शिर्षकमा एकमुष्ट रकम रु ९ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।

विशेष अनुदान

१५२.सिस्नेरी रतिखोला तिनगौरै सिंचाईकुलो निर्माण योजना रु ६० लाख विनियोजन भएको छ ।

समपुरक अनुदान

१५३.बाघखोर झ्यारीबाड सडक स्तरवृद्धि योजना रु १ करोड वियोजन भएको छ ।

यसरी संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त शर्त अनुदान, समपुरक अनुदान तथा विशेष अनुदान बाट प्राप्त बजेट तथा सडक बोर्ड नेपाल र जिल्ला समन्वय समिति बाट प्राप्त बजेट तोकिएकै शिर्षकमा खर्च तथा लेखांकन हुनेछ ।

अन्त्यमा,

बजेट तर्जुमा गर्ने प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रूपमा सहयोग पुर्याउनुहुने गाउँपालिका अध्यक्षज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिहरू, विज्ञ महानुभावहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि तथा संचारजगत, नागरिक समाज, विकास साझेदार लगायत सम्पूर्ण गाउँबासी दाजुभाई तथा दिदिबहिनी एवं बजेट निर्माणमा अरोरात्र खटिने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद,

जुना मल्ल चन्द

उपाध्यक्ष, दार्मा गाउँपालिका सल्यान